

Na osnovu člana 35. stav 1. tačka 1.1 Zakona br. 03/L-209 o centralnoj banci Republike Kosova, i na osnovu člana 8. stav 1. i 2. tačka 2.3 Zakona br. 04/L-155 o platnom sistemu, Odbor Centralne banke Republike Kosova, na sastanku održanom 26. marta 2015. godine, usvojio je:

Uredbu o kliringu i funkcionisanju računa za poravnanje

Član 1 Cilj

Cilj Uredbe o kliringu i funkcionisanju računa za poravnanje (u daljem tekstu “Uredba”) je da definiše regulisanje postupaka unutrašnjeg kliringa platnih naloga koje izdaju učesnici u sistemu, u vrednostima izraženim u EUR i operacije računa za poravnanje u EUR držanih u Centralnoj banci Republike Kosova (CBK).

Član 2 Definicije

1. Svi korišćeni izrazi u ovoj Uredbi imaju isto značenje sa izrazima koji su definisani u Zakonu o CBK-u, Zakonu o platnom sistemu i kao što su definisani u nastavku ove Uredbe.
 - 1.1. “Banka” označava subjekat definisan Zakonom br. 04/L-093 o bankama, mikrofinansijskim institucijama i nebankarskim finansijskim institucijama;
 - 1.2. “Učesnik u sistemu” označava člana platnog sistema kliringa ili poravnanja hartija od vrednosti ili stranku jednog sporazuma, koja osniva sistem. Ovo može uključivati indirektne učesnike.
 - 1.3. “Direktan učesnik” označava učesnika u sistemu prenosa koji može obavljati sve dozvoljene aktivnosti u sistemu, bez korišćenja bilo kakvih posrednika (uključujući posebno direktnu isporuku platnih naloga u sistemu);
 - 1.4. “Indirektan učesnik” označava učesnika u sistemu prenosa sredstava ili hartija od vrednosti koji ima ugovorni odnos i koristi direktnog učesnika kao posrednika u cilju obavljanja nekih od dozvoljenih aktivnosti u sistemu;
 - 1.5. “Bankarski dan” označava jedan dan, ili deo dana, tokom kojeg učesnici u sistemu su otvoreni za prijem, obradu, prenos naloga za plaćanje i drugih naloga koji se odnose na platne transakcije;

- 1.6. “Bilateralne bankarske isplate” označava isplatu za drugog učesnika;
- 1.7. “Bankarska isplata” označava isplatu između učesnika u sistemu i CBK-a;
- 1.8. “Netoizacija” označava utvrđivanje neto potraživanja plaćanja ili utvrđivanje konačnih vrednosti neto otplatne obaveze između dva ili više učesnika u platnom sistemu;
- 1.9. “CBK” označava Centralnu banku Republike Kosovo;
- 1.10. “Kliring” je proces prenosa, poravnanja, potvrđivanja instrukcija za transfer sredstava ili hartija od vrednosti pre poravnanja i obuhvata netoizaciju instrukcija i stvaranje konačnih pozicija za poravnanje;
- 1.11. “EUR” označava evro valutu;
- 1.12. “Instrukcija” označava pismenu preporuku izdatu od strane Centralne banke, koja ima opštu primenu i obavezna je u celini i direktno se primenjuje;
- 1.13. “Platni nalog” označava bilo koju instrukciju od strane platioca ili primaoca plaćanja koju je dao njegovoj/njenoj instituciji plaćanja, zahtevajući izvršenje platne transakcije;
- 1.14. “Platna transakcija” označava delovanje, pokrenuto bilo od strane platioca ili primaoca plaćanja za postavljanje, transfer ili podizanje sredstava, bez obzira na bilo koju određenu obavezu između platioca i primaoca plaćanja;
- 1.15. “Račun za poravnanje” označava račun u EUR koji je otvorio i održava direktan učesnik u CBK-u za poravnanje platnih transakcija;
- 1.16. “Poravnanje” označava akt izmirenja obaveza putem prenosa sredstava, hartija od vrednosti ili drugih finansijskih instrumenata između dve ili više strana;
- 1.17. “Procesor treće strane” označava pružaoca sredstva za komunikaciju platnih naloga u ime učesnika u sistemu;
- 1.18. “Datum važenja” označava bankarski dan na koji se realizuje platni nalog prema nalogu svog pošiljaoca;

Član 3

Delokrug i primena

1. Kliring i poravnanje se vrši svaki radni dan na Kosovu za razmenu platnih naloga u vezi isplate ili bilateralnih bankarskih plaćanja.
2. Kako bi učestvovala u kliringu i poravnanju, međubankarski platni nalog će obezbediti transakciju isplate u ime klijenta ili učesnika u sistemu. Platni nalog koji

klijent dostavlja direktno procesoru treće strane, na način kako je dobio instrukcije od učesnika, ocenjuje se da je platni nalog samog učesnika u sistemu, primenjujući instrukcije klijenta.

3. Učesnici u kliringu i poravnanju su direktne učesničke institucije, u sistemu međubankarskih isplata poravnanja kliranga se vrše u računima za poravnanje direktnih učesnika koji se drže u CBK-u.

Član 4 **Platni nalozi**

1. Platni nalog mora da sadrži konačni i безусловni nalog za uplatu u EUR i da ne podleže nikakvim ograničenjima, osim da može postati važeći na zatraženi dan u operativnom postupku. To mora da ispuni zatražene kriterijume u operativnim postupcima i da se uputi učesniku u sistemu ili CBK-u.
2. U skladu sa odredbama ove Uredbe, platni nalog koji ispunjava kriterijume iz stava 1. ovog člana će se izvršiti od strane CBK-a registrovanjem kao zaduženje ili kredit na računu za poravnanje. Svaki nalog koji ne ispunjava kriterijume iz stava 1. ovog člana, ili koji ne može da se obezbedi zbog nedovoljnih i netačnih podataka, neuspešne potvrde ili bilo kog drugog razloga, i svaki platni nalog koji je greškom poslat, na osnovu jedinstvene šifre sortiranja treba da se vrati u banku pošiljaoca, da se izdvaja za ovu namenu od svake učesničke banke.

Član 5 **Otvaranje i održavanje računa za poravnanje**

Svaki direktan učesnik koji deluje na Kosovu, i koji učestvuje u kliringu ili poravnanju platnih naloga, treba da održava račun za poravnanje u knjigama CBK-a.

Član 6 **Uplate na račun i isplate sa računa za poravnanje**

1. Za svakog učesnika u sistemu, sledeće uplate, svaka pokrenuta jednim platnim nalogom, mogu se izvršiti na i sa računa za poravnanje:
 - 1.1. Bankarska isplata
 - 1.2. Bilateralne bankarske isplate
2. CBK neće zadužiti račun za poravnanje ili dozvoliti podizanje gotovine sa računa za poravnanje, osim ako postoji dovoljan bilans za pokrivanje zaduženog iznosa ili iznosa za podizanje.
3. Bankarska isplata, kao što je podizanje gotovine, će se odrediti od strane CBK-a na račun za poravnanje direktnog učesnika. Isplata sa računa za poravnanje u CBK, se vrši zapisivanjem zaduženja na račun za poravnanje direktnog učesnika. Isplata sa CBK-a na račun za poravnanje se vrši zapisivanjem kredita na račun za poravnanje.
4. Bilateralna bankarska isplata može se pokrenuti od platnog naloga izdatog CBK-u i

instrukcije za debitiranje računa za poravnanje učesnika u sistemu koji plaća i kreditira račun za poravnanje drugog učesnika. Isplata se vrši zapisivanjem zaduženja na račun za poravnanje učesnika u sistemu, koji plaća i kreditira račun za poravnanje drugog učesnika.

5. Zapisano zaduženje ili kredit na računu za poravnanje u skladu sa ovim delom postaje završni, nepovratan i konačan, nakon potvrde od strane CBK-a koje šalje svakoj učesničkoj banci tokom bankarske naplate ili bilateralne bankarske naplate, najkasnije nakon što je završen dnevni kliring, kao što je propisano u postupku rada.
6. Bez obzira na stav 7. ovog člana i člana 7. stav 2.2 ove Uredbe, zaduženje za podizanje gotovine od bilo kog direktnog učesnika treba da se odmah registruje od CBK-a na račun za poravnanje tog učesnika i istog trenutka postaje završena, nepovratna i konačna.
7. Za svaku transakciju isplata, poravnanje se završava čim se neko zaduženje ili kredit registrovan na računu za poravnanje nekog učesnika, stranke u isplati, i poravnanje postaje završeno, nepovratno i neopozivo.

Član 7

Obrađeni platni nalozi od strane CBK

- 1 Platni nalog koji nalaže CBK da naplati kao jednu isplatu ili bilateralnu bankarsku isplatu, neka banka može je dostaviti pojedinačno ili kao deo bilo koje grupe.
- 2 CBK će izvršiti svaki platni nalog koji joj se dostavlja:
 - 2.1 Samo od raspoloživih sredstava na računu direktnog učesnika koji plaća, i
 - 2.2 U bilo koje vreme pre kraja dnevnog kliringa, kao što je navedeno u radnom postupku, a jedan platni nalog sa datumom važenja, kao što je propisano u radnom postupku, mora se izvršiti na dan važenja.
- 3 CBK za direktnog učesnika koji nema sredstava da plati platni nalog sa računa za poravnanje, će odbiti platni nalog ili će ga ubaciti u red i obavestiti o tome učesnika koji je to naložio. Platni nalog koji se ubacuje u red će biti izvršen od strane CBK po redu i bez upozorenja samo kada su sredstva sa računa za poravnanje učesnika koji plaća, dostupna. CBK može odbiti ne izvršeni platni nalog u bilo koje vreme pre nego što se to izvrši i obaveštava učesnika o tome. Platni nalog učesnika koji nije izvršen niti odbijen u toku dana kliringa, po zakonu se suspenduje po zatvaranju dana kliringa, kao što je propisano u radnom postupku.
- 4 Tamo gde ne postoje dostupna sredstva za celu seriju platnih naloga, za potrebe prethodnog stava, CBK može da tretira svaki platni nalog kao deo te serije pošto je individualno preneseno i postavlja ga za izvršenje kao naplata gotovine, čekanje u red ili odbijanje, u svakom delu koju ona vidi kao prikladniji.
- 5 Osim ako se odbije ili stavi na red čekanja od strane CBK-a kao što je navedeno u

stavu 3. ovog člana, platni nalog učesnika koji je dostavljen CBK-u je konačan i učesnik ne može da ga suspenduje. Za platni nalog koji čeka na red, suspenzija od učesnika koji je naručio je pravosnažna, tek kada je predato CBK-u na način, vreme i postupak utvrđen od strane CBK-a, koja joj omogućava da deluje pre nego što se debituje račun za poravnanje direktnog učesnika.

- 6 CBK će odbijati svaki platni nalog koji nije propisno potvrđen, sadrži nedovoljno informacija za učesnika, za platioca ili je u suprotnosti sa ovom Uredbom.
- 7 Platni nalog učesnika u sistemu koji je suspendovan ili odbijen ne može da bude izvršen, osim ako ga isti ponovo dostavi kao novi platni nalog.

Član 8

Uplate sa prioritetom

Bez obzira na član 6. stav 6. i član 7. stav 2.2, radni postupak može dozvoliti da pošiljalac koji pošalje platni nalog, koji je predmet ove Uredbe, odredi isti kao "uplata sa prioritetom". U zavisnosti od dostupnosti sredstava na računu za poravnanje direktnog učesnika, CBK će nastojati da obradi ove "uplate sa prioritetom" nakon primanja platnih naloga za ovu namenu. CBK će odmah vršiti registraciju ishodnih zaduženja ili kredita na račun za poravnanje i zbog ove činjenice obaveštava svakog učesnika sa jednom uplatom ili bilateralnom bankarskom uplatom, nakon čega registrovan o zaduženje ili kredit na račun za poravnanje postaje završen, nepovratan i konačan.

Član 9

Instrukcije

Izvršni Odbor CBK-a usvaja instrukcije u vezi sa sprovođenjem ove Uredbe, u pogledu radnih postupaka, uključujući i specifikacije za platne naloge, rasporede i postupke koji regulišu kliring i poravnanje.

Član 10

Sprovođenje, popravne mere i kazne

Svako kršenje ove Uredbe će biti predmet kaznenih mera, kao što je definisano u Zakonu o centralnoj banci i Zakonu o platnim sistemima.

Član 11

Ukidanje

Stupanjem na snagu ove Uredbe, ukida se Uredba o kliringu i funkcionisanju računa za poravnanje CBK-a, usvojena 26. novembra 2013. godine i bilo koja druga odredba koja je u suprotnosti sa ovom Uredbom.

Član 12
Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu 1. aprila 2015. godine.

Predsednik Upravnog odbora Centralne banke Republike Kosova

Bedri Peci